

El gran míting d'Esquerra Republicana a la Plaça de Braus de Camprosa

L'arribada dels oradors

Molt abans de les onze, una imensa multitud omplenava els graons de la plaça, s'enfilava a les barreres, s'apilotava en els passadissos. Hi era abundantament representat l'element femení. Les senyeres posaven una nota de color intens damunt les clapes groguenques i blavoses dels homes en mànegues de camisa. Només amb tres quarts de retard arribaren els oradors, acompanyats del Batlle i d'altres autoritats de pes que repartien salutacions a dojo. Cessaren automàticament els picaments de capestus, els xiulets i els couplets castiços. Segueren a la presidència: Francesc Macià, Ventura Gassol, Joaquim Xirau, el Comandante Franco, l'arcalde Josep Riera (a) Avellanetes, el jutge municipal, el mestre, el cap de carrabiners, el president de la Juventut camprosià i el nostre estimat col·lega i secretari de l'Ajuntament En Pau Frescals, director d'*El llampec de Camprosa*, diari independent de notícies, avisos i esports. La gent, en adonar-se de la presència de l'avi damunt de l'estrada, l'aplaudeix apoteòsica i un tendre infantó li tirà un llonguet. Després de llarga estona, es fa el silenci, i la gent es disposa a oir la paraula dels nostres il·lustres capdavaners.

Parla el Batlle

El Batlle *Avellanetes*, demana democràticament un tragueta d'aigua al carameler i llança la següent arenga:

Ciudadans de Camprosa:

Es una gran dignitat per al nostre poble *hostatjar* uns herois tan grossos com els que avui ens parlaran. Tenim la gran *difxa* de què enraonin aquí, abans de parlar a Calanyet. Nosaltres som més revolucionaris que els de Calanyet. Nosaltres sabem que els contraris del progrés de la humanitat són els jesuïtes, els de dalt i En Torras i Bages i aquesta gent que fan processons i ens embruten els carrers de paperets i serpentines i que voldrien que la Inquisició tornés a empresonar la *gente bien*. I per això estem contents d'homenatjar aquests herois que en mig de les tempestes s'han

sabut obrir pas i que encendran tot el que convingui encendre i apagaran tots els ciris de tots els altars de totes les parròquies de tot Catalunya i de tot Espanya i de tot Europa i de tot el món... (Ovació). Companys: Visca la República! Mori la raça llatina!

Fou molt aplaudit.

Joaquim Xirau

el segueix en l'ús de la paraula. La seva testa i sobretot el seu mirar causen una impressió forta en el tendre cor de les damiselles. Digué:

Ciudadans: Us vinc a parlar en nom de la Cultura. La Cultura és la carn d'olla dels savis. Jo soc, sense cap dubte, l'home més culte i més revolucionari de Catalunya. On jo enraono, tothom ha de callar. Quan jo era a Anglaterra, escrivia a *La Nau* i deia que En Rovira i Virgili fóra sempre el meu cabdill: no ho ha estat, però ho és un altre que val més que ell. Metafísicament parlant, l'home és un esperit i En Macià d'esperit en té més que ningú. En nom de l'esperit, jo us demano que voteu

per l'avi i pels espirituals que l'acompanyen, als quals podria aplicar-se aquella frase d'Ortega i Gasset: «Los árboles, a veces, parecen alcornoques». En nom de l'esperit i de la cultura, voteu-nos, que nosaltres us donarem més cultura i més esperit, i aquella llibertat que Kant explica dient: «Caseu-vos amb qui volgueu i quan us en canseu, deixeu-ho córrer que els pedagogs ja es cuidaran dels vostres fills». Tots els diners són pocs per a la cultura, perquè la cultura és la llibertat i els capellans no valen res perquè la donen a bon preu. Visca la llibertat! Visquin les escoles!

Encara que algunes dones deien que ja estaven contentes del mestre, tothom coincidí en què havia parlat un gran savi. Immediatament s'aixecà

El Comandante Franco

Compañeros—digué—no os hablo en catalán porque no lo se, ni ganas, pero todos me entenderéis, sobre todo los que hayáis cumplido el servicio y los que hayáis sido servicio. También yo he prestado grandes servicios a mi patria. Yo quiero mu-

cho a Macià, porque comimos juntos jamón en el *Hotel Albert*, de Bruselas, y estoy muy satisfecho de ir en su candidatura, y mi esposa también está muy contenta. El Estatuto de Cataluña, según lo que diga estará bien, y según lo que diga no tanto, pero siempre estará mejor que si lo hubiese escrito la Liga. Y en prueba de lo mucho que yo quiero a Macià, permitid que le abrace y que le dé un beso.

En mig d'aplaudiments frenètics, el gran aviador s'enfila fins al venerable avi i aterritza un bes en l'aeròdrom del seu front. En el públic, ressonen també petons a desdir. La noia de la Carnisseria diu: Y a mí, que no me darás un beso, Franco? En Franco li concedeix. Alguns xicots criden *olé*. Les altres noies també voldrien un petó, però no gosen demanar-lo. I en mig de la màxima expectació s'aixeca

En Ventura Gassol

El parlament del gran poeta fou una peça magistral. La seva atractiva cabellera, deixà molt petites les dolceses d'En Xirau i la fogositat de Franco. Començà d'aquesta manera:

Venint, camí de Camprosa, contemplant els camins d'or i les vinyes ufanoses, orgull de la nostra terra, no he pogut menys d'adreçar la pensa a la nostra aimada Catalunya i d'anhelar que jo i l'avi poguem administrar-la molts anys per aquests camins de prosperitat.

Però, deixant la mussa que—a despit meu—se m'emporta vull parlar-vos de coses més positives i que donen més rendiment, com són les eleccions properes. L'Esquerra catalana—afegix—ha portat la República i com que l'ha portat ha de manar i els altres han d'obeir: i aquesta és la vertadera llibertat. Jo conec molt els capellans, perquè he estat seminarista i perquè durant la Dictadura em salvaren la vida més d'un cop, i per això puc assegurar-vos que si el Doctor Torras visqués, avui no hi hauria hagut domassos als balcons i fóra ell el meu escolanet. (Ovació). I jo us dic que el vostre senyor Rector ha d'ésser també el vostre escolà i que vosaltres heu de dir la Missa de la Llibertat de Catalunya i haveu de predicar



En Macià fou pres a Prats de Molló, prenent cafè. I ara està pres, voltat de cafeteres.

el divorci, l'escola sense religió i la moralitat. (Aplaudiments).

Finalment, heu d'entendre que no som espanyols. El que us ha dit En Franco no ho heu entès. Si ho haguéssiu entès, no el votaríeu. No essent espanyols, votareu un espanyol, precisament perquè no en sou, i així aviat el llorer de la victòria coronarà la testa de l'avi que ens ha dut la Llibertat. He dit.

Entusiasme boig. «Quin xicot més espavilat», diuen els savis de cafè. M'ha agradat pel senyor Rector, afirma l'ex-campaner. El batlle es posa dret, i avisa que enraonarà el President de Catalunya. Després de dos minuts i mig d'aplaudiments, Francesc Macià pronuncia aquest discurs:

Catalans de Camprosa!

Jo sols us diré quatre paraules d'agraïment per l'exemple de civisme que esteu, que estem donant a tot Catalunya. Jo vull la unió de tots els catalans, encara que jo sigui un home de partit, perquè estem prop d'aquell dia en què han de finir els mals i els gemecs de la nostra terra i obrir-se les portes de la llibertat. Aquell dia, els obrers tindreu una caseta amb gallines i tot i jo abandonaré l'Hotel Ritz i viuré a la Casa dels Canonges. Es cert que no ens han volgut donar una República federal, però dins d'aquest Règim unitari, Catalunya ostentarà els seus drets, mitjançant l'Estatut que serà signat per les Corts Constituents.

—Ai, mare! No ho acabo d'entendre, feu una dona.

Ja ho entendreu més endavant. I si les Corts Constituents no ens concedeixen aquesta llibertat, per aquesta vegada no passarà res, però esperarem unes altres Corts Constituents i si aquestes altres no ens la donen... ens la pendrem i jo mentrestant, no sortiré del Palau de la Generalitat si no me'n treuen mort o si no em moro al llit, que tot podria ésser, donada la meua edat ben avançada.

Germans: nosaltres volem una Catalunya lliure, esquerrana, autònoma, però unida amb lligams espirituals i d'aviació a totes les altres terres espanyoles.

La sortida

Les últimes paraules desencadenen una tempestat d'aplaudiments. El crit de *Visca l'avi* ressona profusament. Després, surten ordenadament les autoritats, i desordenadament el públic. Tothom ha comprès que la llibertat vol dir pensar com els de l'Esquerra i que cadascú dels de l'Esquerra pensi com vulgui. Ha estat una diada inoblidable per a Camprosa; i mai com ara sentim la tragèdia de la mort del gran Jaume Russinyol.

Abans de votar per l'Esquerra, que vol el divorci i nega el dret de propietat, penseu en les vostres dones i en els vostres fills.

REVOLUCIÓ?

Encara ens parlen de Revolució, i ja ho veieu: En Macià instal·lat al Ritz, com un príncep; En Lluhi i Vallescà, en aquella magnífica torre de sa propietat anant i venint amb el seu «Packard», i el germà Gassol fent-se arranjat la carretera que mena a la seva estada al Mont Carmel, perquè el cotxe hi llisqui suaument. No hi creguis, poble, en aquests revolucionaris!

Que no ho saps? Per rumbejar una mica, quan tenen un hoste estranger, ja fan servir aquella vaixel·la que, segons diuen, costa un milió de pessetes a la Diputació del temps de la Dictadura.

Nosaltres no en som de revolucionaris. Volem que es consolidi la República i, com deia Balmes, som partidaris del millor benestar possible per al major nombre possible i no creiem que la felicitat del poble l'hagi de fer ni la secularització dels cementiris ni la implantació del divorci, com afirmava En Companys a la Monumental.

Que els deixin tranquils els morts i no les remenin les cendres dels avis, que si tornessin al món s'avergonyirien de veure aquests revolucionaris d'opereta. D'això prou n'estan convençuts alguns dels líders de l'Esquerra. ¿No és veritat, senyor Lluhi?

Que la deixin en pau la família i no vulguin portar la desunió dins de la llar! Nosaltres, com l'actual President de l'Audiència, en som totalment contraris del divorci i no volem que puguin tornar aquells temps de l'antiga Roma en què, com digué el Sr. Anguera de Sojo en unes declaracions de fa pocs dies, les dones comptaven els anys pels noms dels marits i no pels noms dels Cònsols.

Poble de Catalunya! Perquè els partits assenyats vagin bé, és precís que el poble vagi bé. En canvi, perquè els partits extremistes trobin ressò, cal que el país i el poble vagin malament.

Nosaltres no estem adscrits a un partit determinat, ni hem nascut per fer el joc de la Lliga. L'actuació que amb tanta intensitat hem portat a terme durant les passades setmanes és prou forta, perquè el públic pugui tenir idees clares sobre això.

Però, en els actuals moments, poble, no en dubtis: per Catalunya, que tots volem veure lliure dins d'una Espanya renovada; perquè la República es consolidi i respecti totes les llibertats; pel benestar de totes les classes socials, vota les candidatures adjuntes!

Candidatures recomanades pels Comitè de Defensa d'Interessos Catalans

BARCELONA - CIUTAT

Ramón d'Abadal i Calderó	Antoni Martínez Domingo
Ramon Batlle i Matabosc	Francesc Maiheu i Fornells
Joaquim Cabot i Rovira	Andreu Oliva i Lacoma
Josep Codolà i Gualdo	Antoni Par i Tusquets
Lluís Duran i Ventosa	Pere Rahola i Molines
Lluís Ferrer i Vidal	Ferran Valls Taberner
Francesc de P. Gambús i Rusca	Joan Ventosa i Calvell

BARCELONA - CIRCUMSCRIPCIÓ PROVINCIAL

Jaume Andreu i Barber	Frederic Roda i Ventura
Josep M. Blanc i Romen	Joan Soler i Janer
Enric Maynés Gaspar	Leonci Soler i March
Antoni Miracle i Mercadé	Josep M. Trias de Bes
Jaume de Riba i d'Espanya	Miquel Vidal i Guardiola

CIRCUMSCRIPCIÓ DE GIRONA

Josep Ayats Surribes	Joan Estelrich Artigues
Carles Badia Malagrida	Jaume Masó i Valentí
Joan Vallès i Pujals	

CIRCUMSCRIPCIÓ DE LLEIDA

Joan Ferran Lamich	Jaume Filella Bregós
--------------------	----------------------

CIRCUMSCRIPCIÓ DE TARRAGONA

Josep M. Gich i Pi	Albert Talavera i Sabater
Joan B. Roca i Caball	Joan Torras i Puig
Josep M. Tallada i Paulí	

Fiblades

Voldríem deixar-ho ben clar: com a catòlics, no ens solidaritzem amb la política de ningú. Però això no vol dir que passejant imparcialment l'esguard per damunt de tots els partits, no poguem trobar bé allò que està bé i grotesc allò que és ridícul. I és ridícul, que mentre el senyor Prieto accepta plenament les directrius financeres del senyor Ventosa i el senyor Lerroux visita el senyor Cambó per a demanar-li consells econòmics, les esquerres de Barcelona enraonin a desdir de la manera de despendre els diners i no diguin ni un mot sobre la manera de fer-los. Si no hi ha diners, hi haurà raons.

* * *

Com a solució a la fadiga obrera, el poeta Aiguadé, amb aquell ímpetu que el caracteritza, proposa que a les fàbriques el treball obrer sigui ritmat per una gran orquestra. Realment, existeix aquest anhel popular. A un poblet del Vallès, hi ha un barber que, tot afeitant, xiula com un cornetí i amb la gorja escarneix el contrabaix. I va fer-se unes tarjeres que deien: "Pedro Viñas Masip. Barbero a domicilio. Se afeita con música."

* * *

Res de tan evangèlic com l'Esquerra. El Sr. Companys, no fa gaires dies, multiplicà els pans a les bodes de Canà, i En Ventura Gassol, com un eco de l'Evangeli, repeteix: Qui no vota en Macià, vota contra Catalunya. Ara, que entre En Macià i nostre Senyor, havem d'admetre tanmateix un marge de diferència. Però el més evangèlic de tots, Lerroux: "Yo no he de rectificar nada. Digo como Cristo: Quien quiera entender que entienda."

Veiam, nena, si saps dir: Visca Catalunya lliure!... Morí la monarquia!... Fora l'Església!...

—No papá! Yo no puedo decir esto ..

—Allí all... i per què?

—Pero papáito, Riera i Punll, ignoras acaso que me estoy educando en el Colegio de Isabel la Católica?

Les idees d'En Macià... ara fa tres anys

Projecte de Constitució Provisional de República Catalana,
signat per Francesc Macià l'any 1928

Les delegacions del Separatisme Català de dintre i fora de Catalunya, convocades a la ciutat de l'Havana, sota la Presidència del senyor Francesc Macià, per a reorganització de les seves forces i per a definir cívicament els seus principis i els seus ideals patriòtics, proclamen davant del món la unitat espiritual indestructible de Catalunya, ratifiquen i declaren la voluntat i la decisió fermes de valdre's dels medis revolucionaris per a independitzar-se de l'Estat espanyol, i acorden la següent Constitució, en nom del poble català, perquè aquest s'hi regeixi amb caràcter provisor, mentre no estigui en condicions de poder-se fixar i d'atorgar-se la seva llei fonamental definitiva.

Art. 1.—El poble de Catalunya, en exercici del dret immanent que li correspon, de donar-se per voluntat pròpia i sense ingerències estranyes la seva organització política, es constitueix en Estat independent i sobirà, i adopta, com a forma de Govern, la República tècnico-democràtica representativa.

Art. 2.—L'única llengua oficial, a Catalunya, és la catalana.

Art. 3.—La bandera oficial de la República Catalana és la històrica de les quatre barres roges damunt de fons groc, amb adició, en la part superior, d'un triangle blau i estrella blanca de cinc puntes al centre del mateix.

Art. 4.—L'escut nacional de Catalunya és anàleg a la bandera anterior.

Art. 5.—El territori de la República Catalana s'entendrà constituït pel que formen en l'actualitat les nomenades «províncies» de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona.

Art. 6.—La capital de la República Catalana radicarà a Barcelona.

Art. 8.—Són catalans:

a) Tots els nascuts en territori de Catalunya, encara que de pares no catalans, per tal que en ella estiguin domiciliats.

b) Tots els qui, havent nascut a Catalunya, resideixin fora d'ella i estiguin voluntàriament com a tals.

c) Tots els qui, essent fills de pares catalans o de pare català o mare catalana, i havent nascut a fora de Catalunya, reclamin la ciutadania catalana en arribar a la majoria d'edat.

d) Els estrangers que hagin ajudat amb les armes o amb serveis, insígnies a obtenir la independència, o el progrés en qualsevol ordre, de Catalunya.

e) Els estrangers majors d'edat establerts a Catalunya per espai de més de cinc anys, sempre que reclamin voluntàriament la nacionalitat catalana i sàpiguen parlar i escriure en català.

Art. 9.—Els catalans que en constituir-se la Independència de Catalunya es trobin a l'empar de ciutadanes estrangeres, seran considerats des del primer moment amb tots els drets de la ciutadania catalana, i podran acollir-se als beneficis d'aquesta en l'oportunitat que els convingui.

Art. 10.—La ciutadania catalana es perd:

a) Per renúncia voluntària de la mateixa.

b) Per conspirar o atemptar contra la Independència de Catalunya.

c) Per sentència que imposi pena infamant, mentre no s'obtingui rehabilitació conforme a llei.

Art. 11.—La casa catalana és el fonament de les llibertats i el següent refugi dels catalans. Com a domicili de la família natural, la casa catalana és inviolable.

Art. 13.—Els jornals i sous, instruments de treball, els llibres, els animals domèstics, les armes per a defensa, els vestits, les robes de llit, la pisa i els coberts de taula, no poden ésser embargats per contribucions, deutes ni per cap concepte.

Art. 16.—Tots els habitants de la República tenen el dret de reunir-se pacíficament i sense armes, i el d'associar-se per a qualsevol fi lícit de la vida.

Art. 18.—La correspondència és

inviolable, així com el secret dels documents privats.

Art. 19.—Cap autoritat no podrà prohibir a Catalunya, la publicació, entrada i circulació de tota mena de llibres i impresos, excepte quan es tracti d'obres o coses indecenes, a judici de les autoritats respectives.

Art. 20.—A Catalunya és lliure la professió de totes les religions, així com l'exercici de tots els cultes, sense altra limitació que el respecte a les lleis morals, a les bones costums i a l'ordre públic.

Art. 30.—Ningú no podrà ésser detingut sinó en la comissió infragant d'algun delictes, i en els altres casos i formes que determinin les lleis.

Art. 31.—Tot detingut serà alliberat o lliurat al Jutge o Tribunal competent, dintre de les quaranta vuit hores següents a l'acte de la detenció.

Art. 32.—Tota detenció es deixarà sense efecte o serà elevada a presó, dintre de setanta dues hores d'haver estat lliurat el detingut al Jutge o al Tribunal competent. Dintre del mateix termini es notificarà a l'interessat la providència que es dicti.

Art. 50.—Està igualment obligat, tot català, a defensar la Pàtria amb les armes en temps de guerra, dintre del territori nacional, quan el Parlament ho resolgui així.

Art. 51.—A Catalunya es prohibeix la ganduleria i la mendicitat. Tots els ciutadans deuran exercir habitualment algun ofici o professió, o dedicar-se la major part de l'any a ocupacions mecàniques, industrials, mercantils o intel·lectuals. No estaran exemptes d'aquest deure, ni els rendistes.

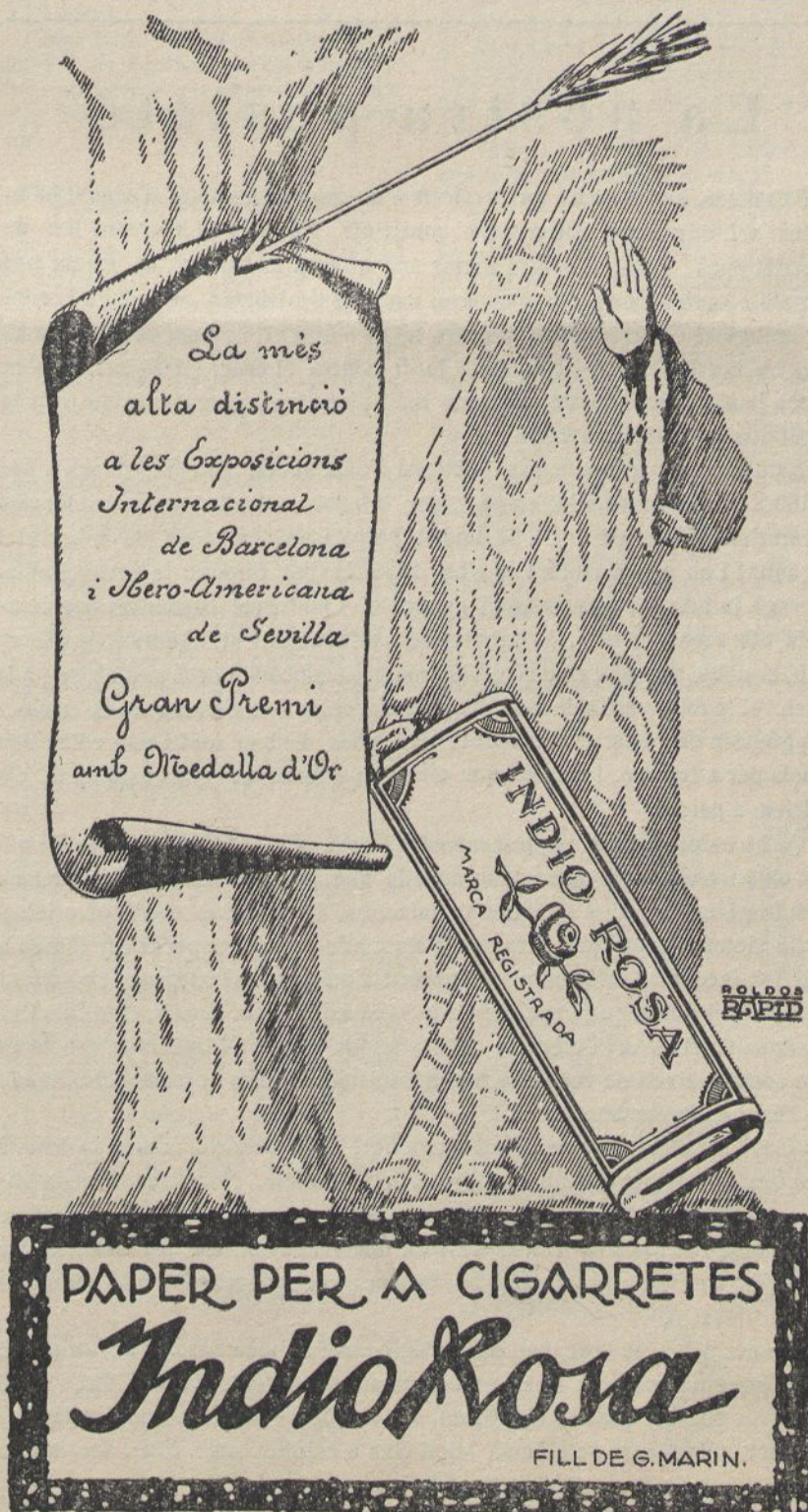
Art. 52.—A Catalunya queden prohibides les curses de braus, les exhibicions de boxa i tot esport que tendeixi a embrutir al poble. Les places de braus i els rings de lluites de boxa seran enderrocats en el terme de dos anys, una vegada assolida la independència.

Art. 57.—El Govern de la República catalana estarà constituït per tres poders, emanats de la voluntat sobirana del poble: el Legislatiu, l'Executiu i el Judicial, amb limitació i separació respectiva d'atribucions.

Art. 58.—La potestat de fer les lleis, correspon al Parlament.

La potestat de fer executar les lleis, en les causes civils i criminals, resideix en els tribunals de justícia.

La interpretació de qualsevol dubte, sobre algun text constitucional, correspon al tribunal suprem, reunit a instància de part dintre el termini de cinc dies.



Per a la Pàtria de tots

Hi ha un sentit superficial i muda-
diç de la pàtria; un sentit que canvia
segons els vents de l'opinió pública,
inconstant i vel·leïdosa; un sentit
enganxat als rètols circumstan-
cials.

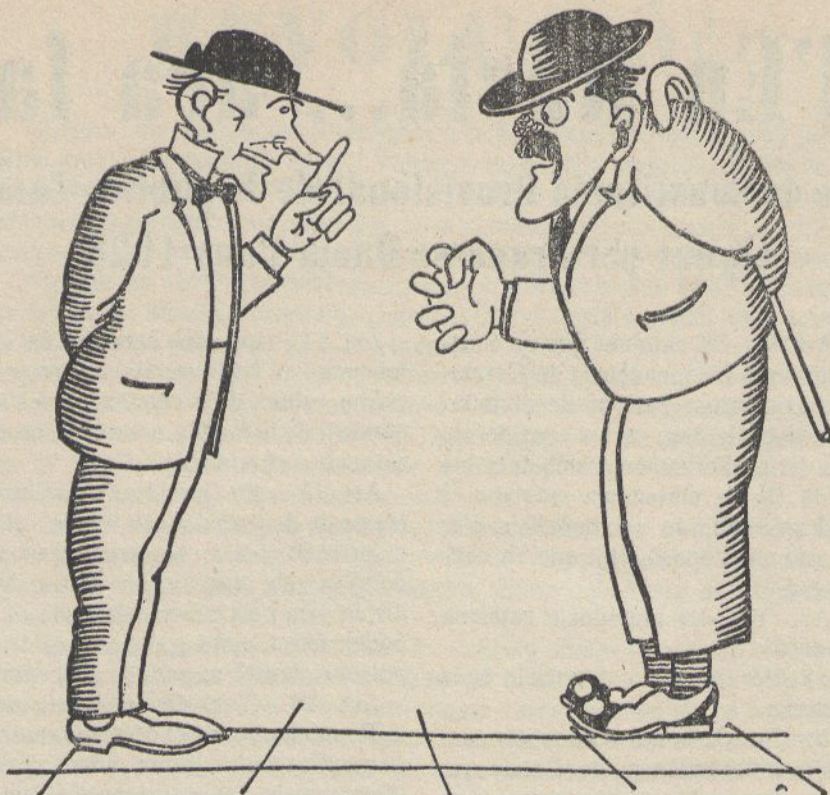
Però la pàtria persisteix quan els
homes que semblaven encarnar-la,
i les il·lusions que els aguantaven, i
les ambicions que els empenyien,
emmudeixen o es retiren; la pàtria
perdura amb els seus colors immarce-
sibles, quan es destenyeixen els
programes d'un moment; la pàtria es
la mateixa, immutable, quan les or-
ganitzacions partidàries, nascudes
per a servir-la, neixen, s'imposen, es
divideixen, es reformen, canvien,
moren.

Hi ha un esperit de la pàtria que
no està vinculat a cap colla; que no
era propietat exclusiva del partit
que predominava ahir; que no ho
és del partit que predomina avui; que
no ho serà del partit que predominarà
demà; un esperit lliure, una correntia
profunda, subterrània, radicada en
les mateixes entranyes recòndites de
la pàtria, que és de tots perquè ens
manté a tots, i tots vivim d'ella.
Aquesta ànima permanent, incorrup-
tible, invariable, en les seves essèn-
cies, és la que voldríem que inspirés
les paraules i les accions de tots els
nostres homes i especialment d'a-
quells que tenen una major responsa-
bilitat en aquesta hora decisiva, en
aquesta hora plena d'esperances,
però voltada de perills i d'angúnies,
que és l'hora actual per als destins de
la nostra pàtria.

El moment actual és tivant de
trascendència. Es arribat el moment
sagrat d'estructurar el contingut
polític i social de la pàtria. Tenim
tots al davant la gran responsabilitat
de model·lar exteriorment la figura
de la pàtria. I la perfecció del model-
lat dependrà de la passió generosa,
artística, creadora, que posem en la
nostra obra, i de la ciència amb què
sapiguem realitzar-la. Volem una
pàtria a l'altura dels nostres ideals,
i que sigui sobretot una pàtria per a
tots, en harmonia vital amb les pà-
tries fraterne.

I voler una pàtria per a tots vol
dir que tothom, que cada ciutadà,
s'hi trobi bé. No la pàtria d'un par-
tit, no la pàtria d'una classe: la pàtria
de tots. Una pàtria que reconegui i
practiqui el major respecte a la per-
sonalitat humana, i a les creences
dels homes, i a les il·lusions dels
homes; una pàtria que realitzi el
major grau de justícia social seguint
els principis de la nostra civilització
cristiana; una pàtria on siguin hono-
rades i impulsades totes les activitats
que condueixin a un major benestar,
a una major riquesa; una pàtria aco-
llidora, justa, noble i benestant; no
una pàtria que expel·leixi fills seus,
terres enfora, sinó una pàtria que
agomboli maternalment els seus fills i
els fills dels altres.

JOAN ESTELRICH.



ELS LERROUXISTES... «GENTE BIEN»

—I ara, senyor lerrouxista, de quan ençà amb barret de capellà?
—Oh, és que Don Alexandre vol ésser Primat d'Espanya.

La nostra posició

Nosaltres, amics meus, que aspirem a un regne que no és d'aquest món,
acatem ací, a la terra, tot govern constituït. Aquesta és la nostra llei, de
Jesucrist encà. Però, si hem d'acatar tot govern constituït, no estem pas
obligats a acatar l'anarquia, que és un monstre destructor, enemic de l'ordre
i de la lògica. Contra aquest monstre injust i eixelebrat hem de lluitar amb
totes les nostres forces, com Sant Jordi contra el drac; i desgraciadament
aixeca ja al voltant nostre els seus múltiples caps, amenaçant destruir la
República tot just implantada.

Està format per una massa immensa d'analfabets, dirigida, en part, per
vividors sense escrúpol i, en part, per il·lusos entusiastes, de tendències
dictatorials. Ha nascut i s'ha nodrit patrocinant principis de llibertat i
d'igualtat i en sentir-se fort se n'ha desentès per imposar la seva tirania.
S'irroga ja tota la representació del poble. Qualsevol barbaritat que ima-
ginin els seus corifeus, és proclamada cridanerament, dient: el poble vo
això, el poble vol allò; com si ells i la massa ineducada i orba que els segueix
fossin el poble veritable que hagués de regir els destins de la nació, i
n'haguessin de restar exclosos tots els homes de bon sentit que volen lleis
iguals per a tothom, i tots els que ens hem cremat les celles estudiant. On
aniríem a parar?

Ja ho estem tocant. Aquest monstre, lliure-pensador per un caire, ja que
per un altre caire vol matar tots aquells que no pensen com ell; proclama
el sufragi universal, al qual deu la naixença, i no té cap escrúpol a false-
jar-lo violentament, quan tem que li sigui advers; no respecta cap lògica ni
cap llei; incendia i destrueix, per esperit d'odi, per salvatgisme, no sols els
símbols religiosos que repugnen a la seva consciència insana, sinó fins i tot
els monuments d'art i ciència, cabals legats per intel·ligències preclares,
que constitueixen un veritable tresor nacional. Quines persones civilitzades
no l'hauran de condemnar?

Ens hem d'ajuntar, no sols els catòlics, sinó tots els homes de bona fe
que desitgin el govern de la lògica i de la justícia. Nosaltres no aspirem a
cap privilegi, però volem que ens emparin les mateixes lleis que als altres
ciutadans; i ni tan sols volem destruir materialment els que materialment
volen destruir-nos; ans al contrari, procurarem convertir-los a la llei d'amor
que professem.

Amics meus, jo crec que, dintre la República, que ens cal acatar perquè
és el govern constituït, ens hem de sumar, procurant evitar diferències de
matissos polítics que ens dividirien, a favor dels candidats que proclamin el
respecte a la nostra existència legal com a catòlics amb totes les institu-
cions que de la sava catòlica es nodreixen.

J. RUYRA.

Democràcia!!

Entre els drets de la Democràcia,
destaca com el més elemental el de
tenir sempre a mà els mitjans d'in-
formar-se de com es despenen els
diners de l'Erari públic. La Genera-
litat edita un butlletí, que surt sense
data fixa, obeint a les conveniències
i necessitats de l'hora. Tres números
fins ara n'han sortit.

El curiós lector, (curiós en el
present cas, vol dir, demòcrata) amb
els ulls d'astorament ha pogut com-
provar en ells, la manca de reports
sobre alguns afers, qui en totes les
democràcies del món són exposats a
la curiositat, a la crítica i àdhuc a la
vindicta del poble. Els interessats
són arreu els primers en actuar així,
per cobrir-se de suspicàcies, per cor-
respondre amb un gest de delicadesa
a la confiança amb què els ha reve-
stit el poble, i després de tot, per un
imperatiu confudent de justícia. Qu-
paga, mana.

Ens mereixen massa respecte els
homes que avui governen la Genei-
ralitat, perquè no ens dolgui l'acti-
tud antidemocràtica d'ells en alguns
afers. I ens acora l'ànima que un vel
d'insídies comenci d'emboirar llur re-
publicana austeritat. Vint-i-cinc mil
pessetes per a cadascú s'han assignat
els consellers? I el president
Macià, quant? Es massa gruixuda la
nòmina que hom murmura, perquè
nosaltres ens atrevim a estampar-la
ací.

Però posats a ésser demòcrates,
en serem fins a la darrera conse-
qüència. En nom de la Democràcia
exigim que això es digui al poble.
Democràcia no sols és confiança per
part del poble envers els seus go-
vernants lliurement elegits, sinó
també control d'ell en totes les
qüestions i afers d'ordre públic.

«No trabajan todos los que
cobran, ni cobran todos los
que trabajan.»

Aquesta frase tan ben pas-
tada és del Sr. Lerroux en el
seu discurs. No sabem ben bé
si l'orador es referí als pretè-
rits dies en els quals ell co-
brava cada setmana el ral,
que els obrers catalans, bons
treballadors, li regalaven.

...

Com que ara ja té pessetes,
D. Alejandro, s'ha convertit
al conservadurisme, s'ha tornat
catalanista, i diu que no li fa
res que el confonguin amb
membres d'entitats catòliques.
Realment, les pessetes, fan
donar més voltes al cervell,
que les mateixes idees.

El conflicte del port

La nostra ideologia ens obliga, vulgues que no, a ocupar-nos d'un conflicte del treball que ha trasbalsat la vida normal de la nostra ciutat.

No és un secret per a ningú, que el conflicte de treball al Port de Barcelona no està pas resolt; s'ha ajornat de moment, tal vegada, en forma bon xic tendenciosa.

El gros públic, els no afectats pel conflicte, ignoren encara avui dia, el per què del tal conflicte i com s'ha arribat a l'actual aquietament.

El D. I. C. vol parlar-ne traient els drapets al sol i posant al descobert algunes maniobres no massa... elegants.

Com se treballa al port

La característica del treball al nostre port, era totalment distinta de tota altra mena de treball; allí no existia pròpiament *amo i treballador* en el sentit societatari que tenen aquestes paraules.

Organitzats en *colles*, intervingudes únicament i exclusivament per treballadors, aquestes s'encarregaven, pel seu compte propi, de totes les manipulacions de càrrega i descàrrega a bord dels vaixells. Es a dir: arribava un vaixell, i el Consignatari es dirigia a una de les *colles* i tractava amb el *cap de colla*, estipulant el servei; pagava a aquest directament, i... llestos.

Això havia donat peu a què les *colles* s'especialitzessin en els serveis, tota vegada que l'experiència ha demostrat que no és pas el mateix manipular carregaments de fusta, cotó, piperia, carbó, maquinària, etc. Creure que tot treballador està capacitat, pel fet d'ésser treballador, per fer una bona estiva, és desconèixer l'intrínsec del negoci marítim. S'han donat casos, ara de poc, després de l'aparent solució del conflicte, de tenir que tornar a entrar un vaixell de nou al port a descarregar i tornar a carregar els bocois, per la deficient estiva amb perill d'escorar-se el vaixell.

L'organització obrera

Quan el règim corporatiu començà a establir-se, els treballadors del Port, per complir el llegislat formaren un cens en el qual s'hi inscriviren tots els habituals treballadors, els quals tenien llur reglament i Caixa de previsió i socors. Vingué la creació dels Comitès Paritaris integrats per elements professionals, i acceptaren *in totum* el reglament que regia fins aleshores, i aquest fou la norma del treball. No eren de la Unió General de Treballadors ni del Sindicat Unic. Eren uns 3.000 treballadors.

El Sindicat Unic, feia molts mesos que treballava per desfer aquella organització, la força del qual era importantíssima i la possessió o domini de la mateixa pel Sindicat hauria donat a aquest un predomini indestructible.

L'ofensiva de l'Unic

El Sindicat Unic, disposant del Sindicat de Transports, ço és, dels carreters, va llançar-se a la lluita no consentint carregar ni descarregar mercaderies manipulades per treballadors que no fossin del Sindicat. D'aquí nasqué el conflicte.

El Governador, Sr. Companys, pel seu historial i actuació personal

anterior, es trobà lligat de mans per intervenir en el conflicte i no trobà millor solució que endosar-lo a n'En Macià.

Al que era sols conflicte entre obrers, se li donà proporcions de conflicte entre patrons i obrers.

Foren cridats a capítol, els patrons, i aquests, per deferència al senyor Macià acudiren a la reunió però feren constar que ells no tenien cap conflicte, que no tenien per què fer concessions, ni tan sols conversacions, ja que no els afectava personalment.

El Sindicat, però, anava apretant i amenaçant amb conflicte de vaga general.

Sostenien els patrons i els obrers del Port, que existeix un règim corporatiu que no ha estat derogat; que funcionen uns Comitès Paritaris amb total autoritat; que hi ha un reglament aprovat, que tots acaten i que no tenien res a veure amb els de l'Unic.

Aquest era el cavall de batalla, i els de l'Unic, emparats per En Grau, Secretari del Governador, digueren que ells no reconeixien el règim corporatiu, ni els Comitès, ni el reglament, i que, l'única autoritat que el treballador devia acatar i obeir, era el Sindicat.

Després de llarguissimes entrevistes en les quals els treballadors del Port sostenien llur dret a continuar com fins ara, el conflicte estava en peu.

Solució del conflicte

Fou aleshores que En Macià indicà la conveniència que els patrons influïssin en les *colles*, perquè aquestes entressin en l'Unic, i davant d'aquest fet lamentabilíssim, no hi ha hagut més remei que sucumbir. S'exigí que els patrons reconeguessin l'existència del Sindicat amb totes les conseqüències, i que s'acordessin noves bases de treball redactades pel Sindicat.

Els 3.000 treballadors del Port no han tingut més remei davant aquestes indicacions de l'autoritat que «cotitzar» en el Sindicat.

Quedaven en peu les Bases de treball, i de moment s'acordà que regiria el reglament actual «acceptat de comú acord, amb caràcter interí, per patrons i obrers»; es féu constar així perquè ni tan sols sortís a parlar-se de «reglament del Comitè paritari».

I aquí tingué explicat com ha desaparegut aquella organització obrera del port que era un exemple de previsió i seny, per caure en la tirania del Sindicat.

Les colles tenien Caixes de Previsió que abonaven el jornal als impossibilitats; que pagaven doble jornal al treballador en cas de malaltia o accident i que fins després de mort rebia la família del treballador l'auxili dels companys; avui això ha desaparegut i qui sap si els cabals que tenien en caixa també s'han perdut.

Era una perfecta organització obrera; avui serà una tirania sindicalista.

UN DEL MOLL.

**Votar l'Esquerra
és votar la tirania
de l'Unic.**

INTERESSOS OBRERS

L'ATUR FORÇÓS

Patró.—No més mancava que ara, als patrons, carregats com estem per impostos i contribucions, ens vulguin penjar el de l'atur forçós de l'obrer. Ves que n'hem de fer nosaltres de tot això! Com si no tinguéssim prou preocupacions amb la crisi mundial que malmet les nostres indústries!

Obrer.—Vós sou l'únic que us heu de preocupar d'això. Quan durant la guerra guanyàveu els diners a cabassos poc us preocupà el nostre millorament. Calgué que nosaltres cridéssim i ens organitzéssim perquè els nostres drets fossin atesos. Quantes vegades vàrem sentir-nos que la nostra classe amb pa i ceba ja en teníem prou. Si ara manca treball no és per culpa nostra.

Patró.—Ni meva tampoc.

Obrer.—Però no hem pas d'ésser nosaltres els qui hàgim de perdre el jornal si vós no teniu comandes. Es a dir: per a vós les ganàncies, però les pèrdues per a nosaltres, eh? això no és just.

Patró.—No parlis de justícia, ja saps que vosaltres sols us empareu amb ella quan es decanta al vostre favor...

Dic.—La justícia ha d'ésser per a tothom igual.

Patró.—D'acord; però l'obrer la sol confondre amb la coacció i amb la violència!

Obrer.—I vós amb la represàlia i amb l'egoïsme. Mai no ens entendrem!

Dic.—Jo dic, que l'obrer te dret al segur d'atur forçós...

Patró.—Però no l'haig de pagar jo...

Obrer.—Ni jo...

Dic.—En bona justícia l'heu de pagar tots dos; millor dit l'ha de pagar l'Estat, vós obrer i vós patró...

Patró.—Això no serà possible... Dels tres contribuents algun fallarà.

Obrer.—Deureu ser vós.

Dic.—Fa de mal dir. Si l'Estat ho reglamenta bé i amb justícia...

Patró.—I cà! L'Estat sols fa bé les coses en les quals hi guanya!

Dic.—Per això cal que el poble tingui sentit polític i sàpiga a qui elegir per a representants seus! D'això depèn moltes vegades el bon règim de les coses públiques... Deixeu-me dir el que jo faria. Vós, patró, pagaríeu un tant per cent sobre les vostres vendes, i vós obrer, sobre l'import de la setmanada. L'Estat votaria cada any una quantitat igual a la meitat de la recaptació total de patrons i obrers, i amb aquestes aportacions hom establiria una Caixa nacional, administradora del subsidi de l'atur forçós, que gaudirien tots els obrers, proporcionalment amb els anys de permanència en l'indústria o en l'ofici.

Obrer.—Es que jo ja cotitzo cada setmana al Sindicat: a l'últim no em quedaria res de la setmanada!

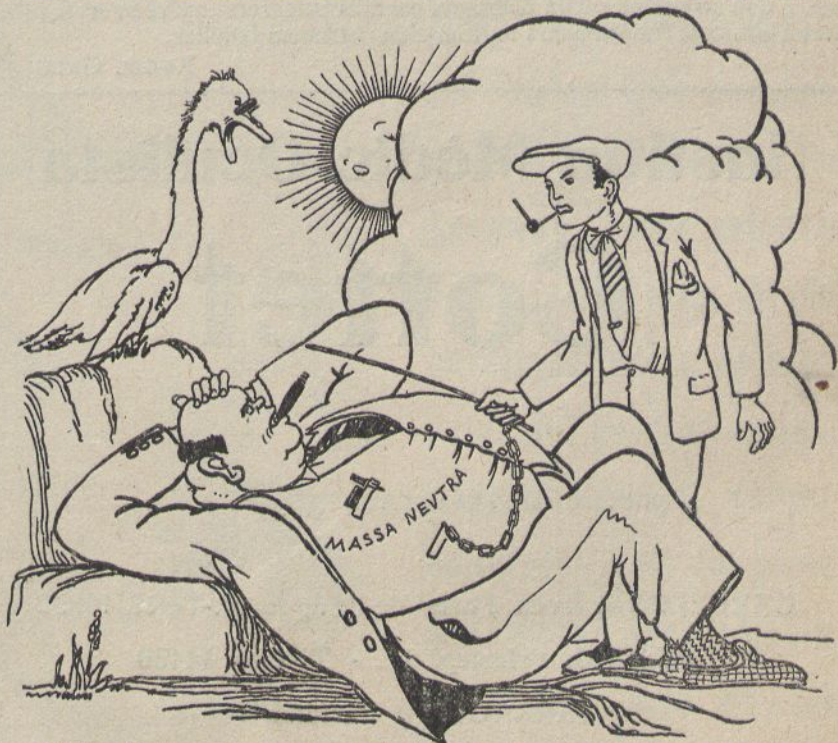
Patró.—I jo, per què pago contribució a l'Estat, doncs?

Dic.—Els vostres punts de vista aviat seran solucionats. Vós obrer, exigiu que els cabals que cada setmana lliureu al Sindicat serveixin per a la vostra millora i no exclusivament per altres coses, com passa avui. Si això s'arribés a assolir, seria possible que fos el vostre Sindicat qui aportés a la Caixa d'atur forçós, la part que pertoca als obrers, i en quant als amos, demanant al Govern un aranzel més proteccionista, la concessió de primes sobre l'exportació per competir amb l'estranger o sobre el millorament de maquinària, tot això és evident que faria augmentar la producció, i digueu-me, si vós guanyàveu, en virtut d'aquestes concessions, vuit en lloc de cinc, veritat que no us sabria greu cedir-ne un a l'obrer?

Patró.—Ben cert que no, mentre l'obrer mantingués els seus pactes i augmentés la producció.

Obrer.—Però si tant produïssim ja no caldria la Caixa d'atur forçós.

Dic.—Home! No totes les indústries ni tots els oficis podrien ésser afavorits. Precisament una de les causes de l'atur és l'excés de producció en determinades indústries. Per això cal que les unes ajudin a les altres i els obrers que treballen, als qui estan parats, però, en definitiva a qui li cal arranjar tot això és a l'Estat, d'acord amb els sindicats obrers i amb les organitzacions patronals.—FRANCESC DE B. LLADÓ.



DIC.—Bellugui's, home, bellugui's, s'ha acabat el temps de prendre el sol: no veu que han sortit núvols?

Els herois inconeguts de la República

Honor a tots els qui primer issaren, amb un perillós gest d'audàcia, la bandera republicana a les corporacions públiques de Catalunya, i especialment els qui l'arboraren en aquell mirador que és el guaita de tots els catalans. Però, honor igualment a tota la munió anònima, ardida i sacrificada qui va fer possible i eficaç el gest d'aquells ciutadans!

Ara, davant les eleccions, és l'hora de treure profit de la proclamació de la nova forma de govern. I ens acoren massa les predicacions d'un dia i un altre dia, dels qui es proclamen herois únics del dia 15 d'abril, perquè des d'aquesta plana qui pretén ésser l'alta-veu dels clams de la nostra pagesia, atorguem a què sia només d'ells la glòria i el profit de la gesta audaç. Ens conviden a callar, ens ho demanen com un vot d'obediència, si més no, durant l'actual període constituent. Ens pregunten que hem d'ésser-los pròdigs fins a donar-los, com patrimoni exclusiu d'ells, el món nou de coses. I a això no hem d'accedir, no hi accedim.

La tal cosa és un absurd. Jamai cap general no s'ha atribuït per a ell tot sol la glòria de la victòria. Si per cas, aquesta hagués de repartir-se equitativament, la part més brillant d'ella pertocaria a la massa anònima sacrificada i ardida, sense la qual el triomf no hauria estat possible. Les tombes dels soldats inconeguts, dreçades a les vies sàcres de les capitalitats dels pobles vencedors, són les constatacions més eloqüents d'això que afirmem.

Oh l'heroisme dels qui menjaren el pa negre de l'exili per amor a Catalunya i a la Llibertat! Els qui, errívols, damnats com per un destí maligne, foren abrusats dels sols de totes les latituds i tastaren les ingraturats de la inhospitalitat despectiva! Els qui malaltejaren dins les cofurnes de les presons, i els vilipendiats, escarnits i maltractats! Els qui begueren, escondits, dins la pàtria mateixa gota a gota, els filtres de l'acorament, per la separació de la mare, dels fills, de l'esposa, de la ben amada! Honor a tots ells!

Però també, també se'l mereixen els que lliures i tot, maldaven sota el percut continu durant set anys, dia darrera dia, d'ésser empresonats, escarnits i vil·tinguts! Els que viviren sota l'amenaça indefugible d'ésser atemptats contra la seva vida, víctimes d'una emboscada a la cantonada fosca d'un carrer del poble, o bé darrera el rempart de la cruïlla d'uns camins. Aquells qui foren privats de drets sacratíssims comuns, com el centenari sobre les aigües d'un cequia. Els qui estigueren embullats en plets onerosos per escamots irresponsables, pagats pels cacics dictatorials de poblet, o pels delegats governatius.

Els qui varen ésser ofesos en la seva dignitat d'homes, per constituir-se en defensors de la justícia popular. Els qui senzillament per honestetat humana i ciutadana, es mantingueren insubornables a la temptació de sengles negocis lucratius, a fi de poder ésser inscrits a l'exèrcit dels dictadors. Els qui foren perseguits i acorralats per no voler doblegar-se a les ordenances dels funcionaris, imposats per la Dictadura. Els qui desobeïren a la força pública, impel·lits a actuar de comparses en les manifestacions d'adhessió al govern imperant. Els qui varen ésser reduïts a l'ostracisme al marge mateix de la convivència popular, perquè es negaren a què els seus fills fossin ensinistrats en l'ensenyament del Catecisme amb una llengua que no era la seva nativa.

Tots aquests, germans de Catalunya, germans qui heu patit presó i exili per la noble causa, ara en la present hora solemnnial del nostre poble, també tenen dret indiscutible a veu i vot, en tots els afers que es ventilin. Ells també han estat soldats estrenus de la causa de la República i de Catalunya. I a l'hora de l'estructuració de la nova vida d'elles, reclamen de poder infondre-hi aquells anhels, aquells ideals i aquelles creences que, en sofrir per la República i per Catalunya, ensems pensaven que lluitaven per un novell règim polític, dintre el qual elles trobarien una major volença i una més aciençada fermaça.

L'hora de les eleccions s'atança, germà pagès. Si els qui tenen el primer deure envers tu, intentessin només d'escamotejar els teus drets, sàpigues de fer te'ls valer amb seny, però amb fermesa. Ten's títols a bastament per a participar del botí de la victòria del dia 14 d'abril d'una faiso molt més ampla que no pas més d'un d'aquests capdills baladrers, qui reclama la totalitat d'ella com l'hereu únic i legítim d'un patrimoni familiar.

ANGEL GRAU.

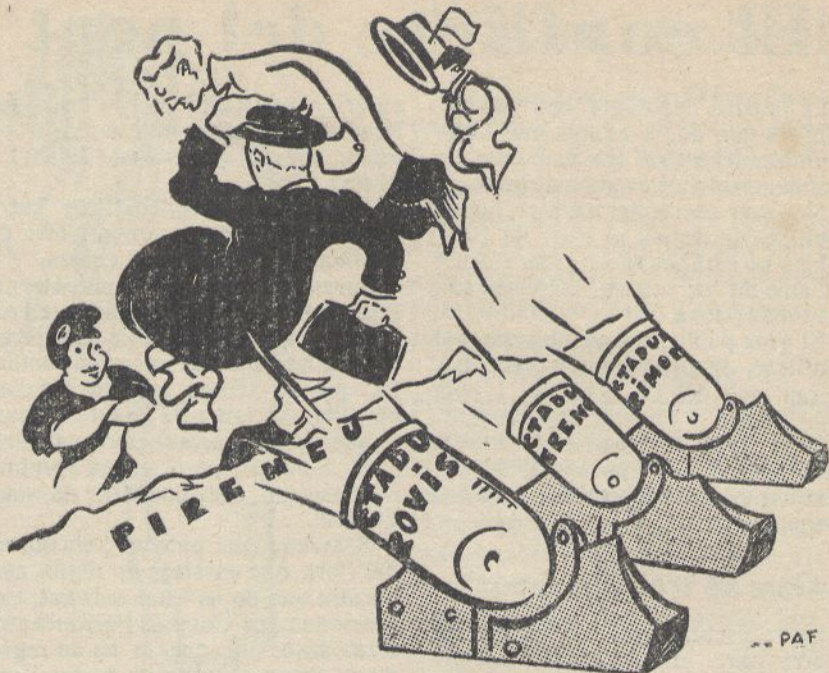
Institut Mèdic Oculista Cottet

Optic instrumentista de l'Acadèmia de Ciències

BARCELONA: Avda. Portal de l'Angel, 40.-Telèf. 16932

MADRID: Prímcep, 17. - Telèfon 14430

TARRAGONA: Portalet, 1



La Dictadura Primo, desterrà el Doctor Carreras. La Dictadura Berenguer, En Macià. La Dictadura provisional, el Cardenal Segura.

La senyera de la insinceritat

Si hom esguarda el mapa polític de la ruralia, s'adonará de com aquest encara avui està matisat segons la vella divisió per districtes. En alguns potser sí que el candidat no responia a la coloració ideològica de la majoria dels habitants. Però en molts ell representava el matis ideològic i social dels electors.

L'estructuració de la nova ordinació electoral en amples circumscripcions ha de dur a la força una mescolança dels matisos polítics, sobretot amb l'emprament del sistema de majories i minories en tan desparellada desproporció. Llavors forçosament havia de sorgir un interessant fenomen: l'esforç per a uniformar amb la màxima faiso possible els matisos diferencials dels antics districtes. I oferir-se els candidats en un cantó sota d'un aspecte, i en un altre sota d'altre diferent. La insinceritat política ha estat aixecada en l'actual campanya electoral, com la senyera de combat.

Donat per desaparegut el caciquisme, unes idees bàsiques han uniformat els anhels del cos electoral: la consolidació de la República: la llibertat de Catalunya: l'aconseguint encara de les màximes garanties per a la funció de les llibertats individuals i sindicals. Però com uns lligois ideològics, relligant i coordinant aquests n'existeixen d'altres sobre les quals és possible que no recaigui unanimitat de parers. Llavors noblesa i llealtat obliguen a ésser sincers devers el cos electoral.

Amples enteses, acoblament de les més diverses agrupacions republicanes s'han format a la província de Tarragona i de Lleida, i estan en gestació de similars en les dues restants províncies. És possible que, per

esperit de conveniència i de concòrdia, als pagesos se'ls predica només allò sobre el qual existeix diferència de parers. I els electors després de saber que se'ls demana el vot per la República i per Catalunya, també tenen dret perfectíssim de saber si el donen encara per a tot allò altre que constituirà la substància vivificadora del cor de la República i de Catalunya autònoma.

Ja ho sabeu, quina és aquesta matèria substancial; el nou estat jurídic entre l'Església i l'Estat: la situació de les ordes religioses: la llei reguladora del matrimoni i la família: la llibertat d'ensenyament. I d'alguna altra encara. Segons la solució que es dongui a aquests problemes, la República esdevindrà una o bé altra, i canviarà radicalment la situació del ciutadà.

Llavors, nosaltres proposaríem a la pagesia la següent consigna: que, tant dins les relacions de la propaganda amistosa i privada, com en ple míting, que si els candidats no els en portessin els exigissin les esclarícies convenients sobre les solucions que pensen donar als damunt dits problemes.

És possible, (parlem per dades i esclarícies, que responguin que la lluita només ara és entre monàrquics i republicans, entre nacionalistes i centralistes. Sobre tals qüestions, però, és vana tota lluita, si més no a Catalunya, puix de monàrquics sols en queden per guarniment d'aquesta mena de museus polítics i socials que els corrents d'idees produeixen dins el sí de la societat. La lluita és allò altre.

La bandera de la República i de Catalunya no pot servir per dissimular certes monomanies. Ciutadania exigeix sinceritat

Teatral

NOVETATS

El passat divendres, dia 19, es celebrà al Teatre Novetats, una funció a honor del gran *Santiago Rusinyol*. La companyia d'aquest teatre posà en escena el drama en quatre actes, *La Mare*.

L'obra fou representada amb tot afecte, sense ometre el més petit detall.

La gran actriu Maria Morera interpretà esplèndidament la protagonista; en alguns passatges del darrer acte arribà a la sublimitat.

En Torrents, molt bé. Els restants treballaren amb fe i algunes vegades es posaren a l'altura de la senyora Morera i del senyor Torrents.

A memòria d'aquell que fou el seu gran amic, Enric Borràs recità una poesia d'En Sagarra, *La Sardana* d'En Maragall i un fragment d'*El Mistic*; llargs i xardorosos foren els aplaudiments que escoltà.

Sagarra digué algunes paraules enaltint la personalitat d'En Rusinyol, i com a final, hom representà *L'Alegria que passa*. Foren també aplaudits els seus intèrprets, especialment la cantatriu senyora Bugatto.

Tots els actors, en senyal de dol, portaven un llaç negre. Ho trobem d'un gust discutible. Al capdavant, l'obra de l'artista no mor, i fa un efecte tot estrany pensar en l'obra i en el difunt a l'hora.

OPERA AL NOVETATS

El gran baríton Marc Redondo, té anunciat per als dies 1 i 2, la representació de les òperes *El Barbero de Sevilla* i *La Traviata*.

POLIORAMA

El dia 17, a la nit, estrena de la comèdia en tres actes *Literatura*, original de Benavente.

Res de nou, com a fons, ens dona l'autor. En canvi, es nou el tema, o més ben dit, la modalitat.

Al nostre entendre, si bé la trama és real, els conceptes són confosos. L'espectador que vol estudiar a fons la psicologia dels protagonistes, resta desorientat.

El diàleg, original i ben escrit.

La moral, un xic relliscosa en certs moments, reacciona al final de l'obra.

En la interpretació, molt encertada, destacaren del conjunt l'actriu senyora Gelabert i l'actor senyor Bonafè.

Hi ha obra per a dies.

J. ARAGAI

ELS INTERESSOS BURSATILS

La primera visita al Banquer

per J. T.

1. *Tot petit capitalista*, la primera vegada que posa els peus a casa el Banquer, per tal de col·locar els seus estalvis, fa inevitablement aquesta pregunta: "Quin paper m'aconsella vostè, que sigui —en primer lloc— baratet; a més, força segur; i que —naturalment— no dongui pas menys del sis per cent d'interès?"

2. *El banquer* s'ho rumia, consulta l'existència que té en caixa, i fingint una seriositat profunda, d'home important, li contesta amb diplomàcia: "Miri, tinc un paper molt bonic; ara en venem molt, i a més de reunir les condicions que vostè em demana li costarà més baratet del que em creia, de manera que li sobran diners per a fer un arroç amb pollastre abans de tornar-se'n al poble." Igual respondria un adroguer o un betes i fils.

3. En aquests moments en què totes les calamitats d'ordre polític i material són atribuïdes a la incultura del nostre poble, no aniria malament que el poble, en el moment solemne de posar-se en mans del banquer, tingués la cultura necessària per entendre com ha d'esmerçar aquell capital guanyat a còpia de sacrificis, i per a poder triar lliurement, personalment, la classe de valor que més garantia li mereixi. I si això és necessari en presentar-se a casa d'un banquer, molt més ho és quan el petit capitalista és aconsellat per un aficionat a la banca —barber, lampista, recader o sagristà— o per un usurer "disfressat de banquer."

4. Un petit quadre sinòptic do-

narà a tot lector la idea general dels valors que poden convenir-li:

I. DEUTE PÚBLIC, AMB INTERÈS FIXE I GARANTIT PER L'ESTAT.

Paper de l'Estat espanyol.

" *de les corporacions oficials.*

" *d'obres públiques.*

Valors industrials, amb garantia de l'Estat.

II. ACCIONS, QUE DONEN MÉS O MENYS INTERÈS SEGONS EL QUE GUANYA L'EMPRESA EMISORA.

Bancs, Societats de crèdit i segurs.

Ferrovies.

Industrials.

III. OBLIGACIONS, D'INTERÈS FIXE, MÉS O MENYS GARANTIT.

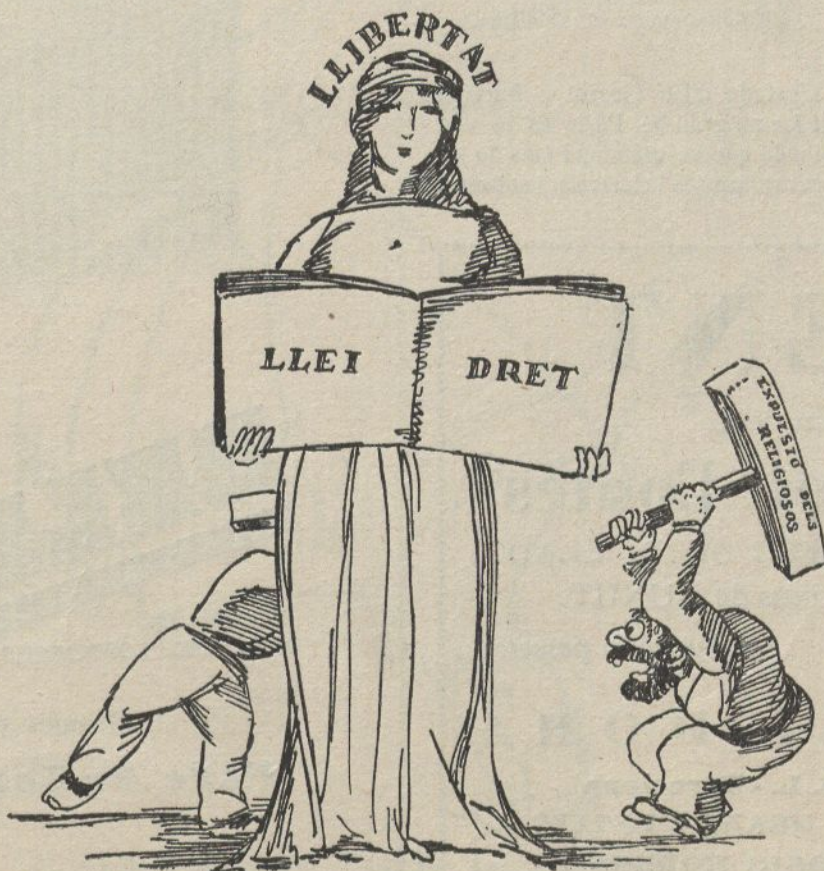
Industrials amb garantia o aval de l'Estat.

Societats oficial que viuen dels impostos: Ajuntaments, Diputacions.

Ferrovies i tractores de tramvies, autobusos.

Indústries diverses.

5. Estudiant una mica aquest esquema, tindrà el petit capitalista una idea clara d'allò que pot demanar. Dins de cada valor, hi ha condicions diferents d'interès, amortització, garantia, etc. Sobre aquestes condicions, us informará amb molt de gust el vostre banquer. Ni és possible enumerar-les en una taula sinòptica, ni volem fer la competència a les moltes revistes financeres, ben documentades, que publiquen amb exactitud escrupulosa la marxa diària dels canvis en totes les borses del món i que estan a l'abast de tohom.



Atemptat intolerable.

Més Dictadura?

Després de set anys d'ignomínia, estem disposats a dreçar-nos contra tota mena de noves dictadures. Una de les oprobiositats d'aquella, va ésser de dispendiar en obres quantitats fabuloses sense pla i sense control. El delit de monumentalitzar-se així, va constituir una de les manies estigmàtiques dels dictadors. Recordem l'Exposició, la Plaça de Catalunya, l'aixamplament i ornamentació del Palau de la Generalitat.

Ara sembla que la mateixa frisança ha colpit alguns homes dels qui governen Catalunya. La casa dels Canonges, seu de diferents institucions culturals, està posada tota en renou a fi d'habilitar-la, segons diuen, per a residència del President. I per això les institucions damunt dites, han estat foragitades amb astorament d'alumnes i professors. I això senzillament no és gens democràtic.

Mentrestant el President viu al Ritz: no ens sobta que el poble morimoli perquè hom li hagi assignat una residència de règia aparositat. Al Ritz encara dins les cambres principals, hom diu que han celebrat sessions els homes de l'Esquerra Catalana. Avui per avui, ho deixem sense comentar.

No podem, però, menys d'exclamar: Oh austeritat catalaníssima de Prat de la Riba, President màxim fins ara de Catalunya!

Obrers de Catalunya!

Voleu tempestats d'estiu? Voleu l'Esquerra. Voleu que us desacreditin? Voleu En Lerroux. Voleu música celestial? Voleu Acció catalana. Voleu el benestar del país, el millorament de la vostra condició i el respecte als vostres drets? Voleu la candidatura que el D. I. C. us aconsella.

PÀGINES ANTOLÒGIQUES

Ventura Gassol

En arribar a París, encara se li coneixia la petita corona de capellà. Era una petita corona rosada de sotsdiaca. Hi havia passat la frontera. El vestit negre, el manteu, li donaven un aire elegant. Les criatures, a les estacions, li venien a besar la mà. Els carrabiners el saludaven amb



Els dictadors d'avui: Mussolini.

aquell: «¡Buenas, padre!», el vell mot d'ordre de l'aliança entre l'altar i el tron. Al vago se li havia escapat un «punyefla!» indiscret, i una senyora havia fet el comentari:

—És un capellà modern...

Tot el Gassol plegat tendeix a la cristallització clerical. Té una cara de poma del ciri, amb el borrisol i tot, rosada i de color de cera, que són colors de virginitat i de seminari. Uns ulls de passió i de foc, i una boca de beata, plena de rosaris i de billoses maledicències. I tot en general queda rodanxonet, amb uns petits sacsons que li endolceixen el cos i la ingenua malícia. Abans portava una cabellera cristiana i messiànica de fidel de catacumbes. Ara porta un cabell més lògic, curtet, amb un tupè ofensiu i napolità.

En Gassol ha passat llargs anys al seminari. Com que el tingueren

fermat, ara sent el gust del desfermament i de l'empenta. El seminari l'ha proveït de retòrica i ara és un artista. És un bizantí i un gòtic. Ho barreja tot i coneix la cara i la creu de certes coses, de l'abstinència i del pecat. És un catòlic de balada i un cristià de preceptes. La seva obra és això: una abraçada de l'ordre i del desordre, expressada amb una fuga verbal de sermó de missió caputxina i camperola.

En Carner deia sovint:

—A Catalunya, les úniques persones que fan una vida apassionada són els capellans.

Es veritat en certs casos. Hi ha capellans que porten una espinà a dins. Per la majoria, però, no hi ha problemes veritables, i només problemes verbals. A Catalunya la gent porta la retòrica a la massa de la sang i el verbalisme ficat a dins. En Gassol té una tendència a la violència i al verbalisme, i el que voldria és ésser un sant Vicents Ferrer de l'hora. És una aspiració honrada que exigeix tenir una qualitat quantitativa: tenir buf. Al Mediterrani hi ha tanta retòrica, que si en En Gassol crida el que ha de cridar i dóna l'entonació justa, els peixos es posaran a volar i els ocells a nadar i s'aturarà el sistema planetari.

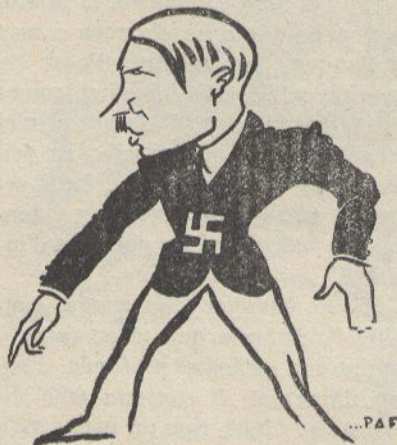


Els dictadors d'avui: Stalin.

L'estada d'En Gassol a París li pot fer un gran bé. París és la vila del món que es preocupa més de les coses religioses i clericals, i sobretot

de la part externa d'aquestes coses. La traça de la clerença ha obert a París, sempre, les portes més hermètiques. Els esperits més delicats —vegeu Anatole France— coneixen la barreja de l'esperit volterrià i de

la camperola balada catalana, i això serà un bé. La balada conté massa misteri i massa bambalina i no té malícia.



Els dictadors de demà: Hitler.

Sant Sulpici. Amb el borgonya, després del faisà rostit i del formatge, mengen un dolç de convent de monges. El barri que dóna al riu, entre la *rue du Bac* i la plaça de *Saint Michel*, és un barri ple de reminiscències de la bona època—llibres vells, afectació, mitges de cotó—i alhora el barri de les entretingudes més serioses i més dissimulades. Aguest barri sense miracles podria distreure un xic el Gassol de



Els dictadors de demà: En Lluís Vallescà.

En Gassol, amb una cura de malícia, podria ésser un polític aprofitable.

JOSEP PLA.

JOVENT

Ja heu llegit el primer volum de la

Col·lecció Tres Contes?

Són tres contes de FRANCESC DE B. LLADÓ, amb 30 magnífics dibuixos de NUNUT.

Preu: 3'50 pessetes.

EDITORIAL ROMA

Manén i Viñamata, S. L. - Barcelona

PUBLICACIONS PER A GRANS I PETITS

MATERIAL PEDAGÒGIC MODERN



No es preocupi:
Els cabells blancs poden
dissimular-se ben fàcilment
No ho endevinarà ningú.
N'hi ha prou amb unes
quantes friccions del nou
producte científic, que s'a-
plica com una loció. És
inofensiu; no taca ni irrita.
El seu perfum és d'allò
més agradable.

BELLATÓN
CONSERVA SEMPRE JOVE

DE VENDA EN
PERFUMERIES I DROGUERIES

Servei Comercial:

Pere Suñer. - Barcelona

fol. +
05 (46.711 Bar) D10